

Wikimedia Suomi ry, toimintasuunnitelma

Wikiloikan vuosi 2017

Iikka Malmberg: "Wikipedia on toivoa luova esimerkki siitä, kuinka suurta nimettömät ihmiset voivat yhdessä vapaaehtoisesti ja omalla ajallaan saada aikaan." (*Gloria* 3.12.2016)

Digitalisaatio on poistanut tiedonsaantiin ja osallistumiseen liittyviä rajoituksia ihmisten välisestä vuorovaikutuksesta. Wikipedia ja muut Wikimedia-projektit ovat arkielämän esimerkki digitalisaatiosta: perusfaktat saa nopeasti ja vaivattomasti tarkistettua kännykällä Wikipediasta, toisaalta kuka tahansa saa osallistua tiedon tuottamiseen. Sisällön tuottaminen Wikimedian projekteihin ei kuitenkaan ole yhtä tuttua kuin sisällön hyödyntäminen.

Wikimedia Suomi tekee töitä sen eteen, että Wikipedian muokkaaminen olisi tuttua niin peruskoululaisille kuin ikäihmisillekin. Wikipedian muokkaaminen kehittää media- ja informaatiolukutaitoa sekä lähdekriittisyyttä, ja samalla tuotetaan avointa tietoa kaikkien saataville ja jalostettavaksi. Wikimedian perusteiden ymmärtämisen tulisi olla kansalaistaito.

Wikimedia Suomen toiminta vuonna 2017 kiteytyy sanaan Wikiloikka. Toimimme tekniikan, kulttuurin ja viestinnän leikkauspisteissä, joka tarkoittaa sitä, että Wikimedia Suomi kutsuu toimintansa piiriin käytännöllisesti katsoen kaikkia ja kaikenlaisia ihmisiä. Kaikkia tarvitaan.

Juhlimme vuoden 2017 helmikuussa 15 vuotta täyttävää suomenkielistä Wikipediaa järjestämällä teemasta seminaarin tai juhlatapahtuman. Syksyllä käynnistetty tutkimus Wikipedian lukijoista ja muokkaajista julkaistaan vuonna 2017.

Toimintamme jakautuu kolmeen ohjelmaan. Ne ovat **yhteisö**, **yhteistyö** ja **yleisötyö**.

1. Yhteisö

a) Tiedotus- ja viestintäkanavat sekä jäsenyö

Julkaisemme kuukausittaista uutiskirjettä, joka lähetetään jäsenistölle ja kaikille kirjeen tilanneille yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneille.

Wikimedia Suomen blogissa julkaistaan ajankohtaisia uutisia ja raportteja tapahtumista. Ylläpidämme Facebook-ryhmää Wikipedian ystävät ja osallistumme sen keskusteluihin.

Hallituksen välinen viestintäkanava on suljettu Facebook-ryhmä, jonka tilalle hallitus harkitsee uuden, oman viestintäkanavan perustamista.

Uusia jäseniä ja tukijäseniä varten suunnitellaan yhden vuosittaisen laajan, sisältöteemaan pitäytyvän tilaisuuden tai seminaarin järjestämistä, joka voi olla myös kevät- tai syyskokouksen yhteydessä.

Laadimme viestintästrategian ja -suunnitelman vuoden alussa. Niitä päivitetään strategiatyön edistyessä. Viestintäsuunnitelmaan liitetään kriisiviestintä.

b) Hallituksen toiminta

Hallitus kokoontuu netissä tai kasvokkain. Sen on pystyttävä tekemään päätöksiä myös nopeasti kokousten välissä sähköpostikokouksina. Sääntöjen mukaan jokainen yhdistyksen jäsen voi osallistua myös hallituksen kokoukseen. Hallituksen kokousten pöytäkirjat ovat luettavissa yhdistyksen wikissä.

Yhdistyksen toimintaa varten hallitus tarvitsee puheenjohtajan lisäksi ainakin sihteerin, rahastonhoitajan, tiedottajan, GLAM- ja koulutusasioista vastaavan. Hallitus voi nimetä henkilön myös sen ulkopuolelta vastaamaan jostain projektista.

c) Strategia

Syksyllä uudelleen käynnistetty Wikimedia Suomen strategiatyö jatkuu keväällä ja valmistuu syksyllä 2017. Keskustelussa on tullut esille tarve toimintastrategian luomisesta erityisesti GLAM- ja koulutusaloille, sekä viestintään.

Keskeistä yhdistyksen strategisten tavoitteiden luomisessa on toimintojen ohjelmallistaminen.

d) Kansainvälinen toiminta

Toimimme osana globaalia Wikimediayhteisöjen verkostoa. Yhdistys edistää ja auttaa kaikkien Wikimedialiikkeen piirissä olevien henkilöiden perehdytystä Wikimediaan ja heidän välistä ajatusten vaihtoa.

Osallistumme tapahtumiin ulkomailla lähettämällä nimettyjä edustajia keskuudestamme tai Wikimedia Suomen piiristä. Osallistumme ainakin seuraaviin tapahtumiin:

- GLAM tapaaminen Pariisissa helmikuu
- Suomalaisugrialaisten Wikimedioiden ja Wikipedioiden tapaaminen (aika ja paikka ei vielä tiedossa)
- Wikimedia Conference, Berliini (31.3.–2.4.)
- Wikimedia Hackathon, Wien, (19 – 21.5.)
- Wikimania, Montreal, Kanada (11.–13.8.)
- CEE Spring -tapaaminen.

Lähetämme tarvittaessa edustajiamme tärkeäksi katsottaviin Wikimedian piirissä oleviin tapahtumiin, neuvotteluihin ja tapaamisiin ulkomailla.

Wikimaniaan halukkaille järjestetään mahdollisuus matkastipendin hakemiseen.

Wikimedia Suomi pyrkii Pohjoismaiden ja Baltian Wikiyhteisöjen (työnimellä Wiki Nordic, eli Wikimedia Suomi, Wikimedia Sverige, Wikimedia Norge, Wikimedia Denmark, Wikimedia Eesti ja Wikimedia Latvia) muodostamiseen. Asiaa suunniteltiin alustavasti Wikimedia tapaamisessa Berliinissä keväällä 2016. Edellytyksenä on, että yhteistyölle löytyy joku kokoava ja järkevä yhteinen tavoite.

Loppuvuodesta 2015 alkaen suomenkielisen Wikipedian lukijoista yli puolet on tullut ensi kertaa mobiililaitteista. Wikimedia Suomi vaatii Wikimedialiikkeeltä ja Wikimedia Foundationilta mobiilikäyttöliittymien ja -sovellusten ylläpitoa ja kehitystä.

e) EUn tekijänoikeusdirektiivi

Wikimedia Suomi antoi lokakuussa 2016 lausunnon opetusministeriölle EU:n tekijänoikeusdirektiivin ehdotuksesta. Yhdistyksen edustaja kävi myös Brysselissä kertomassa eurokansanedustajille Wikimedian tavoitteista. Tulemme seuraamaan asian edistymistä vuonna 2017 sekä Suomessa että EU-parlamentin päätöksenteossa. Yhdistys antaa myös sanatarkan esityksen direktiiviehdotukseen vuoden alussa.

f) Rahoitus

Wikimedia Suomen toiminta on mahdollista Wikimedia Foundationin myöntämällä toiminta-avustuksella. Avustusvuosi päättyy huhtikuun lopussa ja seuraava alkaa toukokuun 2017 alussa. Yhdistys tekee toimintasuunnitelmaan perustuvan hakemuksen ohjelmallisine tavoitteineen helmi-huhtikuussa.

Yhdistys hakee tarvittaessa projektirahoitusta.

Toimimme toistaiseksi ilman vakituisesti palkattua henkilökuntaa ja toimistoa. Varaudumme kuitenkin maksamaan palkkioita esimerkiksi taloudenhoitajalle ja tilintarkastajalle.

Taloudenhoidon kustannukset ovat osoittautuneet kohtuuttoman suuriksi verrattuna varojen käytön määrään. Näitä kustannuksia pyritään vähentämään.

g) Rahankeräys palautetaan Suomeen

Wikimedia Foundation ei ole kerännyt Suomesta vapaaehtoista rahoitusta vuosina 2015 ja 2016. Wikimedia Suomen tavoitteena on avata uudelleen myös suomalaisten avustusmahdollisuus. Otamme yhteyttä lakiasiantuntijoihin, joiden on selvitettävä, tarvitseeko EU:n talousalueen ulkopuolinen taho Wikimedia Foundation rahankeräyslupaa Suomesta. Toimimme tässä yhteistyössä Foundationin rahankeräysvastaavan kanssa.

2. Yhteistyö

a) Toimintatavat yhteistyössä

Yhdistys on saavuttanut yhteistoimintaa useiden keskeisten suomalaisten toimijoiden kanssa. Tulemme jatkamaan näitä kumppanuuksia järjestämällä suunnittelukokouksia, tapaamisia ja muokkaustilaisuuksia yleisöille sekä erilaisia asiantuntijatapaamisia.

GLAM (galleriat, kirjastot, arkistot, museot) -toiminnan tavoitteena on luoda edellytyksiä yhteistyökumppaneiden itsenäisten muokkaustilaisuuksien järjestämiselle kouluttamalla tilaisuuksien kouluttajia. Tehdään Wikipediaan *Näin järjestät muokkaustapahtuman* -opas ja projektisivu, jolle päivitetään tieto kaikista tulevista muokkaustapahtumista.

b) Toiminnot

Kesäkuussa 2016 käynnistynyt Suomen julkisen taiteen luettelointi- ja valokuvausprojekti jatkuu järjestämällä muokkaus- ja kuvaustapahtumia eri puolilla maata.

Suomi osallistuu vuonna 2017 kansainväliseen valokuvauskilpailuun *Wiki Loves Monuments*, jossa pääyhteistyökumppanimme on Museovirasto. Tammikuussa järjestämme renessanssiaiheisen Wikibottegän uuden yhteistyökumppanin Kansallismuseon kanssa. Toimimme yhteistyössä Wikiprojekti Ars 17 ja Kiasman kanssa Ars 17-näyttelystä, jossa teema on globaali digitaalinen murros.

Yhteistyö tammikuussa 2017 Tampereella avattavan Suomen pelimuseon kanssa jatkuu. Tulevan toiminnan muoto on vielä mietinnässä.

c) Yhteistyöteemat ja osallistuminen

Wikimedian vuonna 2016 alkanut toiminnan valtakunnallistaminen jatkuu. Jatkamme aikaisempia arvokkaita kokemuksiamme varsinkin GLAM-aloilla.

Jatkamme yhteistyötä Avoin GLAM -työryhmän ja -verkoston kanssa, joka on osa Open Knowledge Finland ry:tä.

Yhdistyksen GLAM-toimintojen pääteema vuonna 2017 on yhteistyö kirjastojen kanssa. Olemme jo solmineet kontakteja keskeisten yleisten kirjastojen ja alan toimijoiden kanssa ja osallistumme Wikipedian Lähdekirjaston "1lib1ref"-kampanjaan tammikuussa. Tavoitteena on organisoida Wikialan koulutusta kirjastoväelle sekä Wikiloikka-tapahtumia yleisissä kirjastoissa.

Tunnustelemme kontakteja Wikipedian ja eri tieteenalojen tutkijoiden välille.

Wikimedia Suomi on perehdyttänyt suomalaisia organisaatioita Wikidatan käyttöön projektissa Avoin kulttuuridata hyötykäyttöön. Merkittävä ja kansainvälisesti huomattu tulos tästä on Ylen siirtyminen käyttämään Wikidataa asiansanoituksessa. Yhdistys jatkaa organisaatioiden luotsaamista Wikidatan käyttöön ja järjestää jäsenistölleen koulutusta Wikidatan hyödyntämiseksi.

Olemme valmiita toimimaan yhteistyöhankkeissa Suomi 100 -teeman puitteissa. Wikipedia-yhteisö on kehittämässä 100 keskeistä artikkelia Suomeen liittyen, ja järjestää niiden kääntämiseksi kansainvälisen kilpailun. Etsimme mahdollisuuksia tukea yhteisöä hankkeessa.

d) Koulutusohjelma

Monilukutaito on nykytekstien vaatimaa lukutaitoa, johon kuuluu ymmärtämisen lisäksi myös tekstien tuottaminen. Tuottaminen ei ole vain kirjoittamista, vaan tietoa välitetään moni eri tavoin ja välinein. Nykytekstit ovat monikanavaisia, multimodaalisia. Wikipedian käyttö kehittää monilukutaitoa, johon kuuluu myös lähde- ja mediakriittisyys sekä medialukutaito. Suunnittelemme Wikimedian projektien ja Wikipedian opetuksellista käyttöä suomen kielen opetukseen ja kotouttamiseen. Ideoidaan ja kokeillaan käännöstyökalujen käytön pedagogiikkaa tietosanakirjatekstien muokkaamisen välineenä esimerkiksi maahanmuuttajien kielille.

Koulutusohjelmaa aletaan toteuttaa yhteistyössä kontaktihenkilöiden kanssa osana yliopistokursseja. Toistaiseksi varmistuneita paikkakuntia ovat Helsinki ja Jyväskylä.

3. Yleisötyö

Keskusteltaessa Wikipediasta ihmiset usein kommentoivat, etteivät ole tulleet ajatelleeksi, että sitä tukisi jokin organisaatio. Kyse on myös siitä, että emme ole onnistuneet kertomaan tarpeeksi selvästi ja laajalle yleisölle siitä, mikä ja miksi tällainen organisaatio on olemassa. Siksi suuntautumista laajaan yleisön tarvitaan.

Yleisötyö (Outreach) suuntaa tiedotusta Wikimedia Suomen toiminnasta niille, jotka eivät esimerkiksi muokkaa Wikipediaa tai ole mukana kehittämässä muita Wikimedian sisäprojekteja. Tavoitteena on lisätä julkista tietoisuutta Wikimedia-liikkeestä ja -projekteista.

Yleisötyön tehtävä on muistuttaa laajaa yleisöä Wikimedia-yhteisön ja Wikipedian olemassaolosta ja mahdollisuuksista toimia sen hyväksi. Toteutamme sitä esimerkiksi julisteiden, tarrojen ja esitteiden avulla.

Kehitämme toimintaamme sosiaalisessa mediassa laajan yleisöjulkisuuden tavoittamiseksi. Keväällä suunnitellaan ja hyväksytään yhdistykselle viestintästrategia ja -suunnitelma.

Jatkamme osallistumista Helsingin kirjamesuille 26.–29.10.2017, jossa teemamaa on Suomi. Osallistumme Jyväskylän kirjastopäiville 6.–7.9.2017.